

כָּלְכֶם – לְאַחֲדִים בְּאַחֲרֵיכֶם

ין דעם שבת וואס פאר ראש השנה לייענט מען אלעמאָל
אַדי פרשה וואס הויבט זיך און מיטן פסוק:² "אתם נצבים
 הַיּוֹם כָּלְכֶם לִפְנֵי הָאֱלֹקִים" – איר שטייט אלע צוזאמען פאר
 ג-ט אייערד ג-ט.

טייטשט דער אלטען רבּי³, איז דער ווארט "כָּלְכֶם" קומט
 לערנען, איז אלע אידן שטייען פאר דעם אויבערשטן "לְאַחֲדִים
 כְּאַחֲד", פָּאָרָאיִינִיקֶט צוזאמען ווי איינס.

און דאס איז די אַפְּעָנָע אַנוּזִינָג פאר יעדערן, סיַי אַינְגָּעָלָעָך
 און סיַי מִידָּעָלָעָך, איז מִדָּאָרָף וויסָן, איז מִדָּאָרָף שְׂטִיעָן אלע
 צוזאמען, מיט אהבת ישראל "זָהָבָת לְדָעָך כְּמוֹך . . . זה כל
 גָּדוֹל בְּתּוֹרָה"⁴, ביז צו זיין פָּאָרָאיִינִיקֶט ווי
 איינער.

ווי איזו פָּאָרָאיִינִיקֶן זיך אלע אידן צוזאמען? איז
 דאס דערפאר וואס מען שטייט "לִפְנֵי הָאֱלֹקִים", פאר דעם אויבערשטן. יעדער אידיש
 קינד פון "צְבָאוֹת הַשָּׁם" שטייט פאר דעם
 "קָאָמָעָנְדָעָר-אַיִן-טְשִׁיף", "הָאֱלֹקִי הַצְּבָאוֹת".⁵

מה-דאָך ווען אַסְּאָלְדוּשָׁעָר" וואס געפינט זיך אויפֿן פראנט
 לעבן דעם הויפֿט אַנְפִּירָעָר, דעם "קָאָמָעָנְדָעָר-אַיִן-טְשִׁיף", פֿירָט
 ער זיך אויף ווי געהעריק, און נאָך מער: מען פֿילְט זיך גְּלִיקְלָעָך
 אַז מען האָט די מעגלעכְּקִיט צו שְׂטִיעָן "לִפְנֵי" דעם הויפֿט
 אַנְפִּירָעָר, איז דאָך אַוּדָאי אַזְוִי ווען עס רעדט זיך וועגן דעם
 מלְך מלְכי המלְכִים הקְדוּש ברָוך הוּא, איז בשעת מען איז
 דורכגענומען מיטן געדאנק אַז מְגֻעְפִּינְט זיך און מְשֻׁטִּיט "לִפְנֵי
 הָאֱלֹקִים", רופֿט דאס אַרוֹיס אַז מְשֻׁטִּיט "כָּלְכֶם" – אלע

אלע אידן שטייען
 פאר דעם
 אויבערשטן
 לְאַחֲדִים כְּאַחֲד,
 פָּאָרָאיִינִיקֶט
 צוזאמען ווי איינס

פאראיינציגט, צו פֿאַלְגָן דעם אויבערשטן, און מיט אָ גָאָר
גרויסער שמחה, "ישמח ישראָל בעשוּוֹ".

וּ ייטער שטייט אין פֿסּוּק⁷, אֶזְדִּי מְטוֹרָה פֿוֹן צוֹזָמְעַנְקְלִיבָן
אַיְזֵן אָוּן זִיךְ אַוּוּקְשְׁטָעָלָן "לְפִנֵּי הָאֱלֹקִים", אַיְזְדִּי אָז
דָּעָרָנָךְ זָאָל זִין "לְעַבְרָךְ בְּבָרִית הָה": מְמַאֲכָת אָן אַיְבִּיקָן בְּונָד
מִיטָּן "קָאַמְעַנְדָּעָר-אַיְן-טְשִׁיףּ".

און דִּי אַפְּלָעַרְנוֹגֶג דָּעַרְפּוֹן פֿאָר אַיְדִישׁע קִינְדָּעָר:

בְּשֻׁעַת מְגִיָּט אַרְיִין אַיְן "צְבָאות הַשָּׁם", אַיְזְדָּאָס
אוּפְּנָן גַּאנְצָן לְעָבָן, צו עַרְפִּילָן אַלְעָן אַנוּוּיְזָוְנְגָעָן
פֿוֹן דָּעָם "קָאַמְעַנְדָּעָר-אַיְן-טְשִׁיףּ", פֿוֹן דָּעָם
אוּבְּעַרְשָׁטָן, בְּפִרט אַיְן לְעַרְנָעָן תּוֹרָה אָוּן מְקִיָּם
זִין מְצֻוֹת.

בְּשֻׁעַת מְגִיָּט אַרְיִין
אַיְן "צְבָאות הַשָּׁם",
אַיְזְדָּאָס אוּפְּנָן
גַּאנְצָן לְעָבָן, צו
עַרְפִּילָן אַלְעָן
אַנוּוּיְזָוְנְגָעָן פֿוֹן דָּעָם
אוּבְּעַרְשָׁטָן

און טָאָן דָּאָס אַלְעָץ מִיט אַ שְׁמָחָה גְּדוֹלָה, דָוָרָךְ
אַרְיִינְטְּרָאָכָּטָן זִיךְ אַיְן דָּעָם גְּרוּוִיסָן גְּלִיק וּוּאָס
מְהָאָט צּוֹ שְׁטִיעָן לְעָבָן דָּעָם אוּבְּעַרְשָׁטָן וּוּאָס
הָאָט אִים בְּאַשָּׁאָפָּן; אָוּן זִיךְ פֿאַרְשְׁטָעָלָן וּוּי דָעָר אוּבְּעַרְשָׁטָעָר
אַיְזְצָוְפִּידָן, פְּרִילְעָךְ אָוּן גְּלִיקְלָעָךְ, וּוּאָס עַרְהָאָט אַזְוּנָעָן
"סְאַלְדוּשְׁעָרָס" אַיְן זִין צְבָא – אַיְן "צְבָאות הַשָּׁם" ("ישמח הָה"
בְּמַעְשָׂיו⁸).

וּן בְּשֻׁעַת אַיְזֵן בְּאַנְיִיעָן אָוּן פֿאַרְשְׁטָאָרָקָן דָּעָם פֿאַרְבּוֹנָד
מִיטָּן אוּבְּעַרְשָׁטָן, אַז דָעָר בְּונָד זָאָל זִין נָאָךְ שְׁטָאָרָקָעָר,
נָאָךְ פְּרִילְעָכָר אָוּן נָאָךְ לְעַבְדִּיקָעָר,

וּוְעָרְטָדָאָס דִּי פֿאַסְנָדָעָ צּוֹגְרִיְטוֹנָגָן צּוֹ רָאַשְׁׁהָשָׁהָה, וּוּעָן מְעָן
נְעָמָט אַוִּיפָּה דָּעָם אוּבְּעַרְשָׁטָן אַלְסָן "מֶלֶךְ" – מְעָן קְרוּוִינָט דָּעָם

אויבערשטן אלס "מלך ישראל וגואלו"⁹ אוון אלס "מלך" אויף דער גאנצער וועלט,
אוון פון "מלך ישראל" וווערט "זגואלו" – ער לײיזט אויס דעם גאנצן אידישן פאַלָק אין דער אמת' ער גאולה, דורך משיח צדקנו.

(כ"ז אלול תשמ"ב)

1) רמב"ם הלכות תפלה פרק יג הלכה ב. וראה לעיל עמוד 176. 2) נצבים כט, ט. 3) לקוטי תורה נצבים מה,
א. 4) קדושים יט, יה. תורה בתנאים ופרש"י עה"פ - מה"י"ב פסוקים ומאמורי חז"ל". 5) הוועז יב, ז. עמוס ג, יג. שם ג,
ז. וראה לעיל ברכ"א עמוד 8. 6) תהילים קמל, ב. תניא פל"ג (מנ, סע"ב) - מה"י"ב פסוקים ומאמורי חז"ל". 7) שם,
יא. 8) תהילים קה, לא. 9) ישעי' מה, ז. תפלה מוקף דראש השנה.